



Peter Handke

sobasının qırağında qızınacağı- nız bir mənzilə düşəcəksiz, ancaq siz masa arxasında hələ də paltolarınızı soyunmadan əylə- şibsiz, çəkmələrinizin qarı belə əriməyib. Burada soba da yox- dur. Ancaq hər necə olsa, gəlmi- siniz – buna görə sizə minnət- daram. Təbrik edirəm sizi.

Bax qapının girəcəyində oturmuş o hörmətli cənabı ürək- dən təbrik edir, dərin təşəkkürü- mü bildirirəm. İdarə hesabatının müzakirə ediləcəyi iclasa dəvət məktubu alanda o, bəlkə də büt- tün bu işləri gərəksiz sayırdı, xüsusən də qarın ara vermədən yağdığı bir vaxtda belə fikirlər təbii idi. Ancaq sonradan dü- şündü ki, deyəsən, Cəmiyyətin vəziyyəti yaxşı deyil, nəse şüb- həli hənirtilər eşidilir. Təkrar edirəm. Cənab fikirləşirdi ki, Cəmiyyət binasının dağılmaq qorxusu var. Xeyr, Cəmiyyətin binası dağılmayacaq.

yən qorxub-eləməyin, Cəmiyyə- tin binası dağılan deyil, siz ha- mınız ötenilki qazanc payınızı alacaqsınız. Bu növbədənəkar iclasımızda məhz bunu sizə xə- bər vermək istəyirdim.

Hə, deməli, cənablar çov- ğunda irəliyə can atarkən kən- din ortasında iclasın digər isti- rakçılarını gətirmiş üstüörtülü maşın dayandı. Küləkdən cən- abların qara paltoları yelkən ki- mi şişmişdi və onlar maşının ar- xasında daldalanaraq müzakirə edirdilər ki, görəsən, yuxarı qalxmağa dəyər, ya yox? Heç şübhəsiz, qarşıdakı yol digər iki cənabı da bərk qorxudurdu, la- kin axırda Cəmiyyətin vəziyyəti ilə bağlı yaranmış həyəcan hissi hər şeyi üstələdi.

Bir qədər yeməxanada lən- giyib “İqtisadiyyat yenilikləri” qəzetini vərəqləyəndən sonra onlar da ayaqlarına güc verib yola düzəldilər. Yolda bir dəfə dayanıb arxaya, dəreyə baxdı- lar: tutqun səmadan başlarına topa-topa qar yağdı. Sonra qarşıda ayaq izlərinin saldığı iki

dirirəm. İclasımız naminə çəkdi- yi zəhmətə görə mən həm də gözetçiyə öz salamlarımı çatdı- rıram. Bu otağı ağartmaq üçün o bir neçə gün qabaq əl nərdivanı- nı da götürüb öz daxmasından bura gəlmişdi. Nərdivanı sağ çiyinə almışdı, sol əlində isə əhəng vedrəsi vardı. Vedrədən fırcanın sınıq sapı görənirdi. Küləkdə şəffəfləri yellənən uşaqlar odunu aşağı daşıyandan sonra o, sapısınıq fırcasıyla di- varları ağardası idi; tez-tez nər- divandan düşüb yerini dəyişdiyi əhəng vedrəsinin çevrələri dö- şəmədə indiyəcən də qalır. Qa- pının girəcəyində qaralan dairə- lər isə nahar vaxtı ərinə və bala- larına qaynar şorba gətirmiş sa- hibənin saxsı qazançasının ye- ridir. Onlar şorbanı elə döşəmə- dəcə bardaş qurub hortuldadı- rıdılar. Sahibə əllərini sinəsində çarpazlayaraq qar haqqında nəğmə oxuyur, uşaqlar da ahən- gi tutub başlarını yelləyə-yelləyə qaşıqlarını qabın qırağına dö- yürdülər.

Sizdən artıq dərəcədə xahiş edirəm ki, qəti narahat olmayasınız: Cəmiyyətin taleyi üçün təşvişə düşməyə heç bir əsas yoxdur. Bu, sadəcə, qarın ağırlı- ğından çatlayan çatının şaqqlı- sıdır, rahat oturun. Mən Cəmiy- yətdən ötrü gördüyü işlərə, gös- tərtdi xidmətlərə görə gözetçi- yə ürəkdən minnətdaram. Əgər o, maşın basmış oğlunun yanın- da deyil, burda olsaydı, onu bö- yük məmnuniyyətlə təbrik edə- dim. Mən gözetçinin arvadını da təbrik edər, öz təşəkkürümü bil- dirədim. Uşaqları da salamlay- yar, çəkdikləri zəhmətə görə ha- mısına ürəkdən minnətdar olar- dım.

Ümumiyyətlə, sizin hər biri- nizi təbrik edir, hamınıza min- nətdar olduğumu bildirirəm. Ad- dımlarınızın zərbəndən dam uçulmasın deyə, rica edirəm, yerinizdən tərpanməyəsiz. Bədbəxtlik orasındadır ki, tirlər dözməyib çatlayır. Dedim ki, tirlər çatlayır. Deyirəm yerinizdə sakit oturun ki, dam uçulub-da- ğılmasın. Mən axı sizə dedim: hərə öz yerində oturmağınızdır. Bə- li, mən dedim ki, yerinizdə sa- kitə oturub tərpanməyəsiz!

Təbrik edirəm sizi! Dedim ki, hamınıza təbrik edirəm, mən- fəət dalınca bura gəlmiş hamını- zı! Mən sizi ölümünüzün münasi- bətilə təbrik edirəm! Mən sizi təbrik edirəm. Təbrik edirəm, təbrik edirəm...

Tərcümə etdi:
Mahir N. Qarayev

(Hekayə)

Bura çox soyuqdur, cənab- lar!

Bilmirəm, sizə necə anla- dım. Bir saat əvvəl şəhərdən zəng elədim ki, görüm iclasa hazırlıq nə yerdədir, amma də- stəyi götürən olmadı. Onda mən vaxt itirmədən özümü bura ye- tirdim, çatan kimi də gözetçini axtarmağa başladım. Di gəl onu heç yerdə tapmadım. Nəhayət, elə bu otaqdaca onun arvadıyla rastlaşdım. Arvad başını qucaq- layıb qapı ağzındakı balaca skamyada, zülmət qaranlıqda oturmuşdu. Soruşdum: nə olub? Cavab verdi ki, bəs kiminsə ma- şını onların xizəklə dağdan sür- rüşən kiçik oğullarını basıb öl- dürüb, əri də ora gedib.

Otaq bu səbəbdən qızdırıl- mayıb, cənablar, rica edirəm, buna bir az həssas yanaşasız. Vaxtınızı çox almayacam. Bəl- kə, bir az yaxın oturasız ki, mən qışqırmayım? Siyasi nitq irad etmək fikrində deyiləm, istəyi- rəm Cəmiyyətin maliyyə vəziyyə- tinə dair məlumat verim. Çox təəssüf ki, külək otağın pəncərə- şüxələrini çatladıb. Siz gəlib çı- xanacan mən gözetçinin arva- dıyla dəlmə-deşikləri tutmağa çalışdım ki, yel qarı otağa so- vurmasın, ancaq gördüyünüz ki- mi, biz buna tam nail ola bilmə- mişik. Qoy bu səs-küy diqqətinizi balansın yekun yoxlaması ba-

Nəzarət şurasına təbrik sözü

rədə oxuyacağım məruzədən yayındırmasın; sizi əmin edirəm ki, təşvişə düşməyə heç bir əsas yoxdur, idarə hesabatı hü- quqi baxımdan tam düzəldir.

Səsim sizə çatmırsa, rica edirəm, bir az yaxın oturasınız. Sizi belə bir şəraitdə təbrik et- məyə məcbur olduğum üçün son dərəcə mütləssirəm. Heç şüb- həsiz, xizəklə dağdan sürüşən oğlan maşının altına düşməyə- di, hər şey ayrı cür olacaqdı. Pəncərələrin dəlmə-deşiyini tu- tanda gözetçinin arvadı mənə hər şeyi danışdı. Belə ki, zirzə- midə kömür yığan gözetçi qəfil- dən bağırır. Bu zaman arvad bu otaqda iclas üçün stulları düzür- müş və ərinin qəfil hayqırtısını eşidib, dediyinə görə, yerindəcə quruyub qalıb. Sonra əlində kö- mür vedrəsi olan gözetçi özü qapıda görünüb, nə baş verdiyi- ni astadan pıçıldayıb. Ona da bəd xəbəri böyük oğlu gətirib- miş. Nə qədər ki adlarınızın si- yahısı gözetçidədir, sizi ümumi- likdə təbrik edirəm və bu çov- ğunda iclasa gəlməyə cürət et- diyiniz üçün sizə öz minnətdar- lığımı bildirirəm. Bilirəm ki, yu- xarıya qalxan bu yol heç də ürə- kağan deyil.

Yəqin, elə düşünürdünüz ki,

Beləliklə, o, yola düzəldi, şaxta-ayaza məhəl qoymadan özünü iclasa yetirdi. Maşını aşağıda, kənddə saxlamağa məcbur idi, çünki bu evə yalnız dar bir ciğir qalxır. Dincini al- maq üçün bir az yeməxanada oturub “İqtisadiyyat yenilikləri” qəzetini nəzərdən keçirdi. Bura qalxarkən isə meşədə iclasa gəl- lən başqa bir cənabla qarşılaş- dı. Həmin cənab yol üstündəki çarmıxa söykənib durmuşdu; onun bir əli başındakı papaqdan yapışmışdı, o biri əli don vur- muş almanı ağzına aparıb-gətir- məklə məşğul idi. Cənabın alnı da, papağının altından çıxan saçları da qara batmışdı. Birinci cənab yaxınlaşarkən salamlaş- dılar. İkinci cənab əlini paltosu- nun cibinə soxub birinci cənab üçün də alma çıxardı, bu vaxt külək onun papağını başından uçurdu və cənabların ikisi də gülməkdən uğunub getdi.

Rica edirəm, bir qədər də yaxın oturasınız. Görürsünüz ki, şaqqlı ara vermir. Ancaq qətiy-

ciğir görsəndi. Ciğirlərdən biri aşağı yönəlirdi – burda oğlunun ölümünü eşidən kəndçi yüyür- müşdü. Yəqin, o, dəfələrlə yerə yığılıb qarda üzüqoylu qalmış, titrək əllərlə qarın içində özünə quyu qazmış, diliyə qar lopaları- nı yalamış, bağirtısı tufanın uğultusu içindən çöllərə yayıl- mışdı.

Siz həm də yuxarıya, köhnə kəndçi daxmasına yönələn izləri gördünüz – bu ciğiri iclasa gələn o iki cənabın ayaqları açmışdı. Onlar Cəmiyyətin vəziyyəti və yeni aksiya buraxılışı sayəsində dövrü kapitalın artmasından da- nişə-danişə, göy almaların so- yuq dişləmlərini uda-uda dayan- madan irəli yeriyirdilər. Nəha- yət, gecəyarısı hamınız gəlib ye- tişdiniz və taybatay açıq qapılardan içəri daxil oldunuz.

Beləliklə, mən hamınızı təb- rik edirəm. Mən sürətlə kəndə girən və bu zaman gözetçinin balasını basan üstüörtülü ma- şında iclasa təşrif gətirmiş şura üzvlərinə dərin təşəkkürümü bil-